

KONVENCIJA (Br. 129) O INSPEKCIJI RADA U POLJOPRIVREDI, iz 1969

Član 1

1. U ovoj konvenciji termin « poljoprivredno preduće » označava preduzeća i njihove pogone koji se bave obrađivanjem zemlje, stočarstvom koje uključuje proizvodnju i gajenje stoke, šumarstvo, provrtarstvo, primarnu preradu poljoprivrednih proizvoda od strane onoga ko eksploatiše posjed, ili bilo kojim drugim oblikom poljoprivredne aktivnosti.
2. Kada je to potrebno, nadležni organ će, nakon konsultacije sa najreprezentativnijim zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gdje one postoje, utvrditi demarkacionu liniju između poljoprivrede – s jedne, i industrije i trgovine – s druge strane, na takav način da iz nacionalnog sistema inspekcije rada ne bude isključeno ni jedno poljoprivredno preduće.
3. U svim slučajevima u kojima nije sigurno da li se na neko preduće ili njegov dio primjenjuje ova konvencija pitanje rješava nadležni organ.

Član 2

U ovoj konvenciji termin «zakonske odredbe» obuhvata, osim zakona i propisa, arbitražne presude, kolektivne sporazume koji imaju snagu zakona i čiju primjenu obezbjeđuje inspekcija rada.

Član 3

Svaki član Međunarodne organizacije rada za koga je ova konvencija na snazi mora da održava sistem inspekcije rada u poljoprivredi.

Član 4

Sistem inspekcije rada u poljoprivredi primjenjuje se na poljoprivredna preduzeća u kojima rade plaćeni radnici ili učenici u privredi, bez obzira na način njihovog nagrađivanja i na to kakav je tip, oblik ili dužina ugovora.

Član 5

1.Svaka Članica Međunarodne organizacije rada koja ratifikuje ovu Konvenciju može, u jednoj izjavi uz svoju ratifikaciju, da se obaveže da će obuhvatiti inspekcijom rada u poljoprivredi jednu ili više od sljedećih kategorija lica koja rade u poljoprivrednim predućima:

(a) zakupce koji ne angažuju pomoć sa strane, napoličare i slične kategorije poljoprivrednih radnika;

(b) Lica koja imaju udijela u nekom kolektivnom privrednom preduzeću, kao što su članovi zadruge;

(c) Članove porodice onoga koji eksploatiše posjed, kako je utvrđeno nacionalnim zakonima ili propisima;

2. Svaki član koji je ratifikovao ovu konvenciju, može kasnije, Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada da dostavi jednu izjavu kojom se obavezuje da će obuhvatiti jednu ili više kategorija lica iz stava 1. ovog člana koja već nisu obuhvaćena prethodnom izjavom.

3. Svaki član koji je ratiifikovao ovu konvenciju navodi u svom izvještaju, na osnovu člana 22 Ustava Međunarodne organizacije rada, u kojoj se mjeri sprovedu u djelo ili se predlaže da se sprovedu u djelo, odredbe Konvencije u odnosu na kategorije lica iz stava 1. ovog člana koji nisu obuhvaćena takvom jednom izjavom.

Član 6

1. Zadaci sistema inspekcije rada u poljoprivredi jesu:
  - a) da obezbijedi primjenu zakonskih odredaba koje se odnose na uslove rada i zaštitu radnika dok se bave svojim poslom, kao što su odredbe o radnom vremenu, platama, nedjeljnom odmoru i godišnjem odmoru, higijensko – tehničkoj zaštiti i socijalnom staranju, zapošljavanju žena, djece i omladine i drugim s tim povezanim pitanjima, ukoliko su inspektori rada zaduženi da obezbijede primjenu tih odredaba.
  - b) Da pruža stručne informacije i savjete poslodavcima i radnicima o najefikasnijim načinima za ispunjavanje zakonskih odredaba;
  - c) Da skrene pažnju nadležnom organu na nedostatke ili nepravilnosti koje nijesu izričito obuhvaćene postojećim zakonskim odredbama i da mu podnese predloge za poboljšanje zakona i propisa.
2. Nacionalni zakoni ili propisi mogu inspektoratima rada u poljoprivredi da povjere savjetodavne funkcije ili funkcije kontrole primjene zakonskih odredaba koje se odnose na uslove života radnika i njihovih porodica.
3. Sve druge dužnosti koje mogu biti povjerene inspektorima rada u poljoprivredi ne smiju da budu takve da ometaju efikasno obavljanje njihovih primarnih dužnosti, niti na bilo koji način da idu na štetu autoriteta ili nepristrasnosti koji su potrebni inspektorima u njihovim odnosima sa poslodavcima i radnicima.

Član 7

1. Ukoliko je to saglasno administrativnoj praksi člana, inspekciju rada u poljoprivredi treba staviti pod nadzor i kontrolu jednog centralnog organa.

2. Kada je riječ o saveznoj državi, termin «centralni organ» može da označava centralni organ ustanovljen bilo na saveznom nivou bilo na nivou jedne sastavne jedinice federacije.
3. Inspekciju rada u poljoprivredi mogli bi da vrše, na primjer:
  - a) jedan jedini organ za inspekciju rada nadležan za sve sektore privredne djelatnosti;
  - b) jedan jedini organ za inspekciju rada koji bi obezbijedio unutrašnju funkcionalnu specijalizaciju pomoći odgovarajućeg osposobljavanja inspektora koji treba da obavljaju svoje funkcije u poljoprivredi;
  - c) jedan jedini organ za inspekciju rada koji bi obezbijedio internu specijalizaciju stvaranjem jedne stručno sposobne službe, čiji bi službenici obavljali svoje funkcije u poljoprivredi;
  - d) jedina specijalizovana služba za inspekciju u poljoprivredi, čiji bi rad nadzirao jedan centralni organ kome su dodijeljeni isti prerogativi u pogledu inspekcije rada u drugim oblastima, kao što su industrija, transport i trgovina.

Član 8

1. Osoblje inspekcije rada u poljoprivredi treba da čine javni službenici čiji su statusi i uslovi službe takvi da im je obezbijedena stabilnost zaposlenja i da ne zavise od promjene vlade i neodgovarajućih spoljnih uticaja.
2. Ukoliko je to u saglasnosti s nacionalnim zakonima ili propisima ili s nacionalnom praksom, članovi mogu da uključe u svoj sistem inspekcije rada u poljoprivredi službenike ili predstavnike profesionalnih organizacija čije bi djelatnosti dopunile rad javnog osoblja inspekcije, dotičnim licima treba obezbijediti stabilnost namještenja i da ne zavise od neodgovarajućih spoljnih uticaja.

Član 9

1. Shodno ovim uslovima za regrutovanje u javnu službu koji mogu biti propisani nacionalnim zakonima ili propisima, inspektori rada u poljoprivredi se regrutuju vodeći računa samo o kvalifikacijama kandidata za obavljanje njihovih zadataka.
2. Način provjere tih kvalifikacija određuje nadležni organ.
3. Inspektori rada u poljoprivredi treba da budu adekvatno osposobljeni za obavljanje svojih dužnosti i treba preduzeti mjere da im se omogući odgovarajuće dalje osposobljavanje za obavljanje svojih dužnosti i treba preduzeti mjere da im se omogući odgovarajuće dalje osposobljavanje u toku službe.

Član 10

I muškarci i žene mogu da budu članovi osoblja inspekcije rada u poljoprivredi. Kada je potrebno mogu se dati posebni zadaci muškarcima i ženama inspektorima.

Član 11

Svaki član će preduzeti potrebne mjere kako bi se obezbijedilo da propisno kvalifikovani tehnički eksperti i specijalisti, koji bi mogli pomoći u rješavanju problema koji zahtijevaju tehničko znanje, saraduju u radu inspekcije rada u poljoprivredi na način koji se smatra najpogodnijim u nacionalnim uslovima.

Član 12

1. Nadležni organ treba da preduzme odgovarajuće mjere za unapređenje efektivne saradnje između službi inspekcije u poljoprivredi i državnih službi javnih ili odobrenih institucija koje se mogu baviti sličnim aktivnostima.
2. Kada je potrebno, nadležni organ može ili da povjeri izvjesne inspeksijske funkcije na regionalnom ili lokalnom nivou, na pomoćnoj bazi, odgovarajućim državnim službama ili javnim institucijama, ili da poveže ove službe ili institucije sa vršenjem dotičnih funkcija, pod uslovom da ovo ne ometa primjenu principa ove konvencije.

Član 13

Nadležni organ treba da napravi odgovarajuće aranžmane za unapređenje saradnje između službenika inspektora rada u poljoprivredi i poslodavaca i radnika ili njihovih organizacija, ako postoje.

Član 14

Treba preduzeti mjere da se obezbijedi da broj inspektora u poljoprivredi bude dovoljan da omogući efikasno obavljanje zadataka inspektorata i da se utvrđuje imajući na umu:

- a) zanačaj dužnosti koje inspektori moraju da izvršavaju, a posebno:
  - (i) broj, karakter, veličinu i situaciju poljoprivrednih preduzeća koja podliježu inspekciji;
  - (ii) broj i kategorije lica koja rade u tim preduzećima;
  - (iii) broj i složenost zakonskih odredaba čiju primjenu treba obezbijediti;
- b) materijalna sredstva koja stoje inspektorima na raspolaganju;
- c) praktične uslove pod kojima se moraju obavljati inspeksijske poslove da bi bile efikasne.

Član 15

1. Nadležni organ treba da preduzme potrebne mjere da inspektorima rada u poljoprivredi stavi na raspolaganje:
  - a) lokalne kancelarije tako locirane da se imaju u vidu geografska situacija poljoprivrednih preduzeća i prevozna sredstva, na odgovarajući način opremljene shodno zahtjevima službe i, ako je moguće, pristupačne zainteresovanim licima,

- b) saobraćajna sredstva potrebna za obavljanje njihovih dužnosti u slučajevima kada pogodna sredstva javnog saobraćaja ne postoje.
2. Nadležni organ treba da napravi potrebne aranžmane da se inspektorima rada u poljoprivredi nadoknade svi putni i nepredviđeni izdaci koji mogu biti potrebni za obavljanje njihovih dužnosti.

Član 16

1. Inspektori rada u poljoprivredi koji imaju odgovarajuća punomoćja ovlašćeni su:
- a) da slobodno ulaze, bez prethodnog obavještenja, u svako doba dana i noći, na mjesta rada koja podliježu inspekciji;
  - b) da ulaze po danu u sve prostorije ako postoji razuman razlog za vjerovanje da one podliježu inspekciji;
  - c) da vrše sva ispitivanja, testove ili ankete koje smatraju potrebnim da bi se uvjerali da se zakonske odredbe strogo poštuju, a posebno;
    - (iv) da intervjuišu, sami ili u prisustvu svjedoka, poslodavca, osoblje preduzeća ili bilo koje drugo lice u preduzeću o svim pitanjima koja se tiču primjene zakonskih odredaba,
    - (v) da zahtijevaju, na način koji može biti propisan nacionalnim zakonima ili propisima, da im se podnesu sve knjige, registri i drugi dokumenti čije je vođenje propisano nacionalnim zakonima ili propisima koji se odnose na uslove života i rada da bi vidjeli da li su u saglasnosti sa zakonskim odredbama, i da uzmu prepis tih dokumenata ili da načine izvod iz njih,
    - (vi) da uzmu ili podnesu radi analize uzroke proizvoda, materijala i supstanci koji se koriste ili kojima se rukuje, s tim da poslodavac ili njegov predstavnik bude obaviješten o svim prizvodima, materijalima ili supstancama uzetim ili odnijetim u te svrhe.

2. Inspektori rada ne smiju da ulaze u privatni smještaj onoga ko vodi to preduzeće shodno tački a) ili b) stava 1. ovog člana, osim uz pristanak dotičnog lica ili uz specijalno ovlašćenje koje izda nadležni organ.

3. Prilikom inspeksijske posjete, inspektori obavješćavaju poslodavca ili njegovog predstavnika o svom prisustvu, osim ako ne smatraju da to obavješćavanje može da bude štetno za obavljanje njihovih dužnosti.

Član 17

Službe inspekcije rada u poljoprivredi treba da učestvuju, u slučajevima i na način koji može da odredi nadležni organ, u preventivnoj kontroli novih postrojenja, novih materijala ili supstanci i novih metoda rukovanja ili obrade proizvoda za koje postoji vjerovatnoća da predstavljaju opasnost za zdravlje ili sigurnost.

Član 18

1. Inspektori rada u poljoprivredi biće ovlašćeni da preduzimaju mjere radi otklanjanja efekata primijećenih na instalacijama, u rasporedu ili metodama rada u poljoprivrednim preduzećima, uključujući i upotrebu opasnih materija ili supstanci, za koje s razlogom mogu da vjeruju da predstavljaju opasnost za zdravlje ili sigurnost.
2. Da bi se inspektorima rada omogućilo da preduzimaju takve mjere oni treba da budu ovlašćeni, uz pravo žalbe pravnom ili administrativnom organu koji može biti predviđen zakonom, da daju naredbe ili da nalože da se naredi:
  - a) da se izvrše takve izmjene na instalacijama, postrojenjima, prostorijama, alatu, opremi ili mašinama u određenom roku, koje mogu biti potrebne da bi se obezbijedila striktna primjena zakonskih odredaba o zdravstvenoj zaštiti i bezbjednosti, ili
  - b) da se preduzmu mjere s neposrednom izvršnom snagom, koje mogu ići čak i dotle da naređuju obustavu rada u slučaju predstojeće opasnosti za zdravlje i sigurnost.
3. Kada procedura utvrđena u stavu 2. ovog člana nije u saglasnosti sa administrativnom i sudskom praksom člana, inspektori treba da imaju pravo da se obrate nadležnom organu za izdavanje naredbi ili za iniciranje mjera s neposrednom izvršnom snagom.
4. Sa defektima koje uoči kada posjećuje preduzeće i naredbama koje daje ili ih je dao shodno stavu 2. ovog člana ili koje namjerava da primijeni shodno stavu 2 ovog člana, inspektor treba odmah da upozna poslodavca i predstavnike radnika.

Član 19

1. Inspektorat rada u poljoprivredi treba da bude odmah obaviješten o nesrećama na poslu i pojavama profesionalnih oboljenja koja se dese u poljoprivrednom sektoru u slučajevima i na način koji su propisani nacionalnim zakonima ili propisima.
2. Ukoliko je moguće, inspektori treba da učestvuju u anketama na licu mjesta o uzrocima najozbiljnijih nesreća na poslu i profesionalnih oboljenja, naročito onih koje pogađaju izvjestan broj radnika ili imaju smrtonosne posljedice.

Član 20

Zavisno od uzroka koji mogu biti propisani nacionalnim zakonima ili propisima, inspektorima rada u poljoprivredi:

- a) biće zabranjeno da imaju direktni ili indirektni interes u preduzećima koja su pod njihovim nadzorom;
- b) biće obavezni, pod prijetnjom odgovarjuće kazne ili disciplinskih mjera, da ne otkrivaju proizvodne ili trgovačke tajne ili radne procese s kojima se mogu upoznati u toku vršenja svojih dužnosti, čak i pošto napuste službu;

- c) tretiraće kao apsolutno povjerljiv izvor svih pritužbi kojima im se ukazuje na neki defekt, opasnost u procesu rada ili kršenja zakonskih odredaba i neće ni na kakav način nagovijestiti poslodavcu ili njegovom predstavniku da je do inspekcijske posjete došlo zbog prijema takve jedne pritužbe.

Član 21

Inspekcija u poljoprivrednim preduzećima vrši se toliko često i temeljno koliko je potrebno da bi se obezbijedila efektivna primjena odnosnih zakonskih odredaba.

Član 22

1. Lica koja krše zakonske odredbe čija primjena podliježe kontrolni inspektora rada u poljoprivredi, ili ih se ne pridržavaju, podliježu brzom zakonskom ili administrativnom postupku bez prethodne opomene, osim pod uslovom da nacionalni zakoni ili propisi predviđaju izuzetke za slučajeve u kojima se daje prethodna opomena da bi se popravila situacija ili da bi se preduzele preventivne mjere.
2. Prepušta se slobodnoj odluci inspektora rada da daju opomenu i savjet umjesto da preporuče ili pokrenu postupak.

Član 23

Ako inspektori rada u poljoprivredi nijesu sami ovlašćeni da pokreću postupak, oni treba da imaju pravo da upute izvještaje o kršenju zakonskih odredaba direktno organu nadležnom za pokretanje takvog postupka.

Član 24

Odgovarajuće kazne za kršenje zakonskih odredaba čija je primjena pod nadzorom inspektora rada u poljoprivredi i za ometanje inspektora rada u obavljanju njihovih dužnosti biće predviđene nacionalnim zakonima i propisima, kao i njihovo efektivno primjenjivanje.

Član 25

1. Od inspektora rada ili mjesnih službi inspekcije, prema slučaju, traži se da podnose centralnom organu inspekcije periodične izvještaje o rezultatima svojih djelatnosti u poljoprivredi.
2. Ovi izvještaji treba da budu sastavljeni onako kako propiše centralni organ inspekcije i da se bave pitanjima koja, s vremena na vrijeme, odredi centralni organ inspekcije; oni treba da se podnose bar u onom razmaku koji propiše taj organ, a u svakom slučaju ne rjeđe od jednom godišnje.

Član 26

1. Centralni organ inspekcije objavljuje godišnji izvještaj o radu službi inspekcije u poljoprivredi ili kao poseban izvještaj ili kao dio ovog opšteg godišnjeg izvještaja.
2. Ti godišnji izvještaji treba da budu objavljeni u jednom razumnom roku do kraja godine na koju se odnose, a u svakom slučaju u roku od 12 mjeseci.
3. Primjerke godišnjih izvještaja treba dostaviti Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada u roku od tri mjeseca posle njihovih objavljivanja.

Član 27

Godišnji izvještaj koji objavljuje centralni organ inspekcije baviće se naročito sljedećim pitanjima, ukoliko su pod kontrolom pomenutog organa:

- a) zakonima i propisima koji se odnose na rad inspekcije rada u poljoprivredi;
- b) osobljem službe inspekcije rada u poljoprivredi;
- c) statističkim podacima o poljoprivrednim preduzećima koja podliježu inspekciji i brojem lica koja rade u njima.
- d) statističkim podacima o inspekcijским posjetama;
- e) statistikom o prekršajima i izrečenim kaznama;
- f) statističkim podacima o nesrećama na poslu, uključujući i njihove uzroke;
- g) statističkim podacima o profesionalnim oboljenjima, uključujući i njihove uzroke.

Član 28

Službena ratifikovanja ove konvencije dostavljaju se generalnom direktoru Međunarodnog biroa koji će ih registrovati.